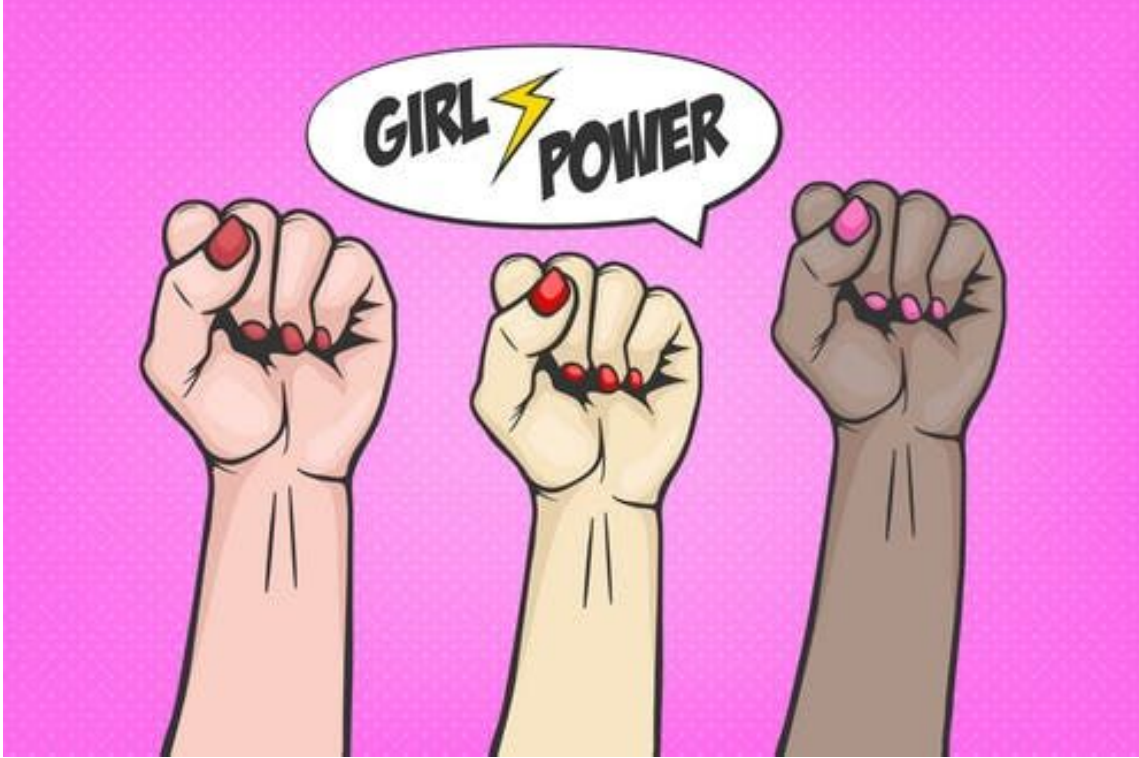

Feminizm Nedir? Feminist Ne Demek?

Feminizm kısaca, kadınların politik, ekonomik ve sosyal hakları için mücadele eden bir **toplumsal hareket** ve **ideolojidir**. Feministler kadınlarla erkeklerin **eşit** olduğuna inanır ve **aynı** haklara sahip olduğunu dile getirir.

Feminizm **TDK** (Türk Dil Kurumu) sözlük karşılığı, "Toplumda kadının haklarını çoğaltma, erkeğinkiler düzeyine çıkarma, eşitlik sağlama amacını güden düşünce akımı, kadın hareketi"dir.

Feminizm Nedir? Feminist Ne Demek? Tarihi, Fikirleri, Türleri, Kavramları

Feminizm Nedir? Feminist Ne Demek?

Feminizmin aslında tek bir tanımı yoktur. Ancak, genel anlamda feminizm kadınlarla erkeklerin eşit olduğunu savunur. Bu amaç için hukuki, ekonomik ve sosyal koşulların sağlanması istenir. Kısaca, feministler **neyi savunur** diye sorarsak, şu şekilde sıralayabiliriz;

- Erkeklerle aynı işi yapan kadınlara aynı ücret verilmelidir.

- İstihdamda kadın erkek eşitliği sağlanmalıdır. Kadınların istihdam oranı artırılmalıdır.
- Ailede kadın erkek eşitliği sağlanmalı; ataerkil (erkek egemen) anlayış son bulmalıdır.
- Kadınların sokağa çıkmasını engelleyen her türlü her türlü anlayış son bulmalıdır. Gecenin 3'ünde bir kadının sokakta olması tecavüz sebebi olmamalıdır.
- Namus, bir kadının öldürülme sebebi olmamalıdır.
- Kadınlar, sadece kadın oldukları için fiziki ve psikolojik şiddete maruz kalmamalıdır.

Taksim'de feminist kadınların gece yürüyüşü

Feminizm **ne değildir?** Feminizm bir erkek düşmanlığı değildir. Erkeklerle kadınların eşitliğini savunur. Feministler, lezbiyen değildir. Feminizm asıl amacı devleti yıkmak değildir. Ancak, devleti erkek egemen sistemin en büyük destekçisi olduğunu ve bu yüzden yıkılması gerektiğini dile getirenlerde vardır.

Feminizmle İlgili Kavramlar

Eril, TDK anlamıyla, "Bazı dillerde erkek cinsten sayılan (kelime), müzekker." demektir.

Aktivist, savunduğu fikirleri eyleme, pratiğe döken kişi demektir.

Feminen, "kadınsı", "kadın gibi" anlamında kullanılır. Erkekler içinde kullanılabilir. Eş anlamlısı "efeminen"dir.

Maskülen, “erkeksi”, “erkek gibi” demektir. Kadınlar için de kullanılır.

Ataerkil, erkek egemenliğidir. Ataerkil toplum, erkeklerin kadınlar üzerinde egemen olduğu düzen demektir.

Polijini, bir erkeğin birden çok kadınla evli olmasıdır.

Poliandri, bir kadının birden fazla erkekle evli olmasıdır.

Monogami, tek eşlilik demektir.

Poligami, çok eşlilik.

Endogami, akraba evliliğidir.

Androjen, cinsiyetlerin farklılaşmasına sebep olan hormon.

Patrilokal, evlilerin erkeğin ailesiyle aynı evde yaşamasıdır.

Matrilokal, evlilerin kadının ailesiyle aynı evde yaşamasıdır.

Neolokal, evlilerin ailelerinden farklı evde yaşaması.

Mizojini, kadın düşmanına verilen addır.

Feminazi, feministleri aşağılamak için kullanır. Radikal feministler ile naziler özdeşleştirilir.

Patriyarkal, babanın ailenin diğer üyeleri üzerinde hiyerarşik bir güce sahip olması.

Feminizm Tarihi

Modern anlamda feminizmin kurucusu Simone de Beauvoir'dur. 1908 doğumlu yazar Paris'de yaşamıştır.

İlk feminizm dalgası 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında meydana geldi. İlk dalga feministler, kadınların oy kullanma hakkı için mücadele etti. Bu dönemlerde nüfusun sadece yarısı yani erkekler oy kullanabiliyordu.

Farklı ırklardan feminist kadınlar

İkinci feminizm dalgası 1960'larda ve 1970'lerde ortaya çıktı. Bu dönemde daha geniş haklar için mücadele edildi. Bunlar; eşit ücret, fiziksel ve cinsel şiddetten korunma, doğum kontrol yöntemlerine erişim (kontrasepsiyona), güvenli ve yasal kürtaj hakkıdır.

Üçüncü feminizm dalgası 1990'lı yıllarda başladı ve bugün de devam etmekte. Üçüncü dalga, ırk, etnik köken ve cinsel kimlik gibi şeyleri dikkate alan daha kapsayıcı bir feminizm biçimidir. Her kadının deneyimlerinin farklı olduğunu kabul eder, ancak ikinci dalga ile aynı hak ve ilkeler için savaşımaya devam eder.

Feminizm Çeşitleri- Alt dalları

Radikal feminizm, kadınların yaşadığı her türlü eşitsizliğin sebebinde ataerkil toplum yapısını görmektedir. Ataerkil yapı değişmedikçe kadınların özgürlüğünü elde edemeyeceğini savunur. Sosyalist feminizme karşıdırlar.

Sosyalist – Marksist feminizm, kadın sorunu sınıf temellidir. Kadınlar, haklarını alabilmek işçi sınıfına katılmalıdır. Kısacası, istihdamda yer almalıdır. Sınıfsız bir toplumda kadınların sorunu da kendiliğinden çözülecektir.

Ayrılkçı feminizm, erkekler kadın hakları savunucusu olsa bile ataerkil davranışlarını yenemezler. Bundan dolayı, bu görüşe göre, sadece kadınlardan oluşan aileler, sosyal ortamlar ve iş hayatı kurulmalıdır.

Ekofemizm, kadınların hem kendilerini hem de dünyayı kurtarması gerekir. Erkekler hem kadınlara hem doğaya zarar vermektedir. Öncüsü Ynestra King'dir.

Eşitlikçi feminizm, birey üzerindeki toplumsal roller doğumdan sonra oluşur. Erkeklerin ve kadınların eşit olduğunu savunur. Radikal feminizmi eleştirilmiştir.

Fransız feministler, Fransız devriminde kadınlarda ön saflarda devrim için mücadele etmiştir. Sonraları, kadın hakları savunucuları idam edilmiştir. Önde gelen Fransız feministler Julia Kristeva, Luce Irigaray ve Hélène Cixous'dir.

Liberal feminizm, kadın sorununun sınıf temelli yorumlanmasına karşı çıkmışlardır. Kadın, eğitimle kendini geliştirerek var olabilmektedir. Görüşün öncüsü Mary Wollstonecraft'dir.

Lezbiyen feminizm, sorunun kaynağını erkeklerle yaşanan ilişkide görmüşlerdir. Bunda dolayı kadınlar kadınlarla ilişki yaşamalıdır.

Pop feminizmde, kadınların erkeklerden daha üstün olduğuna inanılmaktadır. Anaerkil bir toplum yapısı için mücadele edilmelidir.

İslami feminizm, tanrının tüm kullarını eşit yarattığını ve bundan dolayı erkekler ve kadınların eşit olması gerektiğini dile getiren fikirdir.

Feminist teoloji, kadın ve din arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Kadınların din görevlisi olamaması, tanrıların erkeklikle özdeşleştirilmesi gibi sorunlara değinmektedirler.

Maddeci feminizm, aile içerisindeki erkeğin (baba) diğer aile üyeleri üzerinde etkisini tartışmışlardır. Sorunun kendisi, patriyarkal aile yapısından kaynaklanmaktadır.

Postmodern feminizm, ne kadar insan varsa o kadar çok kimlik vardır. Her kişinin durumu özeldir. Çok cinsiyetlilik kavramı önem taşımaktadır. En önemli ismi Judith Butler'dır.

Amazon feminizmi, kadın ve erkek arasındaki eşitsizliğin sebebi kadının fiziksel olarak güçsüz kalmasındandır. Bundan dolayı, kadın fiziki olarak erkeklerle yarışabilecek duruma gelmelidir.

Kültürel feminizm, kadın ve erkeğin farklı olduğunu kabul eder. Bu farklılığın olumlu bir şekilde kullanılması gerektiğini savunur. Kadınlar daha barışçıldır.

Anarko feminizm, anarşizm ile feminizmin yan yana gelmesidir.

Kadıncılık (Womanism), ilk aktivist kadınlar beyaz ırka mensup olması ve sadece beyaz kadınlar için hak istemesi Alice Walker tarafından eleştirildi. Kadının, beyaz ya da siyah olmasının önemli olmadığını; sadece kadın olmanın önemli olduğunu savunulmuştur.

Pro feminizm, kadın hakları için erkeklerle kadınların birlikte mücadele etmesi gerektiğini savunmuştur.

feminizmin ne olduğunu, tarihi gelişimini ve kökenini, türlerini makalemizde açıkladık.